

Sprzęgło i jego zużycie

Sprzęgło to bardzo ważny układ w pojazdach wyposażonych w manualną skrzynię biegów. Jego zadaniem jest podłączanie i rozłączanie napędu w odpowiednich momentach. Dzięki temu układowi możliwe jest płynne, bezproblemowe ruszanie z miejsca oraz zmiana biegów w czasie jazdy.

Oczywiście sprzęgło może ulec uszkodzeniu lub zużyciu w wyniku normalnej eksploatacji. Warto więc zwrócić uwagę na pierwsze objawy, które mogą świadczyć o tym, że ze sprzęgłem dzieje się coś niedobrego. **Nie są one jednoznaczne**, ale nie warto ich lekceważyć. Zostały one przedstawione poniżej:

- Tak zwane „wysokie branie” sprzęgła polegające na tym, że pojazd reaguje dopiero po prawie całkowitym puszczaniu pedału. Jest to spowodowane zużyciem okładzin ciernych.
- Ślizganie sprzęgła – polega ono na zwiększaniu obrotów silnika bez jednoczesnego wzrostu prędkości lub ze wzrostem niewspółmiernym do obrotów, pomimo włączonego biegu.
- Nieprzyjemny zapach, który może oznaczać spalanie sprzęgła.
- Szum dochodzący z okolic skrzyni biegów, który ustępuje gdy naciśnięty zostanie pedał sprzęgła. Najczęściej wiąże się to ze zużyciem łożyska oporowego.
- Szarpanie podczas ruszania. Zwykle jest ono spowodowane zużyciem koła dwumasowego albo tłumików drgań znajdujących się w tarczy sprzęgła.
- Silne drgania dźwigni zmiany biegów.
- Problem z włączeniem pierwszego lub wstecznego biegu po odpaleniu silnika. Po zgaszeniu, problem ustępuje.
- Zgrzytanie podczas zmiany biegów.

Co prawda objawy te mogą wskazywać również na inne problemy, jednak po ich zauważeniu nie należy zwlekać z wizytą u mechanika, który potwierdzi uszkodzenie sprzęgła albo wykryje inną usterkę. Czasami problem nie musi wiązać się z kosztowną naprawą. Uszkodzeniu może bowiem ulec układ sterowania (hydrauliczny w nowych pojazdach lub łapy sprzęgła albo linki w starszych autach).

Który z objawów zużycia sprzęgła jest najbardziej jednoznaczny?

Jednym z najbardziej jednoznacznych objawów wskazujących na zużycie sprzęgła jest ślizganie. Zużycie w tym wypadku może być związane z tarczą albo dociskiem. Aby określić, który element został uszkodzony, niezbędny jest **demontaż skrzyni biegów**. O stanie tarczy świadczy nie tylko jej grubość i stan okładzin ciernych. Zużyciu mogą bowiem ulec tłumiki drgań czy też wieloklin.

Objawy zużycia koła dwumasowego

Aktualnie na rynku dostępne są pojazdy wyposażone w większości w koła zamachowe dwumasowe. Wymieniając sprzęgło dobrze jest sprawdzić ten element, a nawet dokonać jego wymiany razem z kompletem sprzęgła. Istnieje też taka możliwość, że to koło dwumasowe będzie zużyte, podczas gdy pozostałe elementy sprzęgła będą nadawały się do eksploatacji. O problemach z kołem dwumasowym mogą świadczyć następujące objawy:

- Nienaturalne i dziwne dźwięki, które dobiegają z okolic skrzyni biegów podczas uruchamiania i gaszenia silnika.
- Nierówna praca silnika na biegu jałowym.
- Szarpanie podczas ruszania.
- Szarpanie podczas zmiany biegów.
- Stuki, uderzenia i inne dziwne dźwięki podczas gwałtownego przyspieszania.
- Silne drgania, które przechodzą z silnika na karoserię.
- Drgania drążka zmiany biegów.

Powyższe objawy nie są jednoznaczne, dlatego warto udać się z pojazdem do mechanika. Dobry fachowiec sprawdzi pojazd pod kątem wszystkich możliwych usterek powodujących takie objawy.

Co jeszcze warto wiedzieć na temat zużycia sprzęgła?

Jednoznaczne określenie przebiegu pokonywanego przez sprzęgło bez awarii i zużycia jest praktycznie niemożliwe, ponieważ zależy to od wielu różnych czynników. Do najważniejszych można zaliczyć:

- Styl jazdy preferowany przez kierowcę.
- Ogólny stan techniczny całego samochodu.
- Obciążenie, z jakim jeździ pojazd.
- Cechy konkretnego typu sprzęgła właściwego dla danego modelu auta.

Stosując markowe zestawy sprzęgła, można mieć pewność, że pokona ono przynajmniej 100 000 kilometrów. Zwykle kierowcy przyzwyczajają się do początkowych objawów zużycia i reagują dopiero, gdy pojawią się poważniejsze symptomy. Warto jednak dokładnie obserwować zachowanie pojazdu i odpowiednio wcześniej reagować na objawy. Dzięki temu uniknie się sytuacji, w której oprócz sprzęgła, konieczna będzie kosztowna wymiana innych elementów współpracujących.